

Framkvæmdastjórn
Evrópusambandsins

CASP2022

Samræmd starfsemi
um öryggi vöru

Óson
lofthreinsitæki og
sótthreinsiefni

Lokaskýrsla

Réttindi og
neytendur

Efnisyfirlits

Efnisyfirlits	2
Skrá yfir skammstafanir	2
Samantekt	3
1. hluti	
1. Yfirlit yfir starfsemina	4
1.1. Markaðsefirlitsyfirvöld sem taka þátt	4
1.2. Umfang vöru og prófunarviðmið	4
1.2.1. Umfang vöru	4
1.2.2. Prófunarviðmiðanir	4
2. Sýnataka og prófun	5
2.1. Dreifing sýnatöku og sýnatökuleiðir	5
2.2. Prófunarferli	5
3. Niðurstöður	6
3.1. Yfirlit yfir niðurstöður prófana og helstu niðurstöður	6
3.2. Niðurstöður fyrir hvert ákvæði	6
3.3. Niðurstöður um prófunarniðurstöður	7
4. Áhættumat og ráðstafanir	8
4.1. Niðurstöður áhættumats	8
4.2. Ráðstafanir til úrbóta	8
5. Niðurstöður og tilmæli	9
5.1. Niðurstöður	9
5.2. Tilmæli til hagsmunaaðila	9
2. hluti	
1. Hvað er CASP?	10
Hlutverk og ábyrgð	
2. Vinnuáætlun fyrir Sértaekar aðgerðir sem tengjast tilteknum vörum	11
3. Sértaekar aðgerðir sem tengjast tilteknum vörum Verkfæri & ferlar	12

Skrá yfir skammstafanir

SKAMMSTÖFUN	LÝSING
CASP	Samræmd starfsemi um öryggi vöru (CASP)
DG JUST	Dómsmála- og neytendaskrifstofa framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins
EB	Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins
EES	Evrópska efnahagssvæðið
EN	Evrópustaðall
ESB	Evrópusambandið
LVD	Lágspennutískipunin (2014/35/ESB)
MSA	Markaðsefirlitsyfirvald
PSA	Sértaekar aðgerðir sem tengjast tilteknum vörum
RAPEX	Kerfi fyrir skjót skipti á upplýsingum
RAPEX-kerfið	Ákvörðun (ESB) 2019/417
UV	Útfjólublátt

Samantekt

Markmið aðgerðarinnar

Samræmd starfsemi um öryggi vöru (CASP) gera öllum markaðseftirlitsyfirdum (MSA) frá löndum Evrópusambandsins (ESB) / Evrópska efnahagssvæðisins (EES) kleift að tryggja í sameiningu að óöruggar vörur séu fljótt fjarlægðar af innri markaðnum. Þessi aðgerð beindist að óson lofthreinsitækjum og sóttthreinsunartækjum. Sýni voru tekin úr vörunum og prófuð samkvæmt almennt samþykktum viðmiðunum á evrópskri rannsóknarstofu sem valin var af þeim markaðseftirlitsyfirdum sem tóku þátt.

Umfang vöru

Gólf- eða frístandandi óson lofthreinsitæki og sóttthreinsiefni sem nota rafmagn.

Helstu prófunarviðmiðanir

Prófunaráætlunin fól í sér:

- val ákvæða úr Evrópustaðlinum (EN) 60335-1:2012 Öryggi heimilistækja og áþekkra raftækja (notað í tengslum við EN 60335-2-65 um lofthreinsitæki),
- EN 60335-2-109 - Ákvæði 32 Geislun, eiturhrif og svipaðar hættur;
- EN 62471:2008 Ljósfræðilegt öryggi lampa og lampakerfa.

Niðurstöður

- Alls uppfylltu 14 af þeim 16 sýnum sem prófuð voru, ekki a.m.k. eina af þeim kröfum sem falla undir prófunaráætlunina.
- Ákvæðin í EN 60335-1:2012 sem framleiddu sérstaklega mikinn fjölda sýna sem uppfylltu ekki kröfurnar voru ákvæði 7 - merking (11 sýni), ákvæði 8 - Verndun lifandi hluta (7 sýni), ákvæði 22 - Smíði (9 sýni) og ákvæði 29 - Úthreinsun, skriðfjarlægð og föst einangrun (8 sýni).
- Alls uppfylltu 7 af 16 sýnum ekki kröfur EN 62471:2008 Ljósfræðilegt öryggi lampa og lampakerfa.
- Alls uppfylltu 10 af 16 sýnum ekki kröfur ákvæðis 32 EN 60335-2-109:2010 – Geislun, eiturhrif og svipuð hætta.

Niðurstöður

Virknin sýndi ógnvekjandi niðurstöður þar sem 14 af 16 sýnum uppfylltu ekki að minnsta kosti eina af kröfum prófunaráætlunarinnar. Þetta gefur til kynna að rekstraraðilar standi frammi fyrir erfiðleikum við að uppfylla viðeigandi staðla, ekki aðeins þeim sem tengjast sérstökum hættum heldur einnig almennum rafmagnsöryggiskröfum.

Í kjölfar aðgerða sem hrundið var af stað með sameiginlegu prófunarherferðinni (fram til 14. apríl 2023) voru tvær vörur teknar af markaði. Enn er beðið eftir ráðstöfunum vegna annarra vara sem ekki uppfylltu kröfurnar.

Helstu ráðleggingar

Fyrir neytendur

- Notið vörurnar á viðeigandi hátt og **fylgið vandlega leiðbeiningum um tíma og fyrirkomulag notkunar og veitið viðvörðunum** sem settar eru á tækin athygli. Notið aðeins varahluti sem framleiðandi hefur viðurkennt.
- Farið varlega þegar ósonframleiðslutæki eru notuð. **Óson** er **mjög ætandi** og illa hönnuð tæki sem framleiða mikið magn af þessu efni geta skert rafmagnsöryggi.

Fyrir rekstraraðila

Þegar þú hannar slíkar vörur skaltu ganga úr skugga um að:

- útfjólublá geislun kemst ekki í beina snertingu við augu eða húð;
- ekki sé hægt að fjarlægja síu vörunnar án þess að nota verkfæri og ekki er hægt að nota vöruna án síu;
- varan framleiði ekki ósonmagn sem er hættulegt notandanum.

Fylgdu grundvallarreglum **hönnunar fyrir öryggi** rafmagnsvara.

Fyrir opinber yfirdöng

- Haldið áfram að beina markaðseftirliti að óson lofthreinsitækjum og sóttthreinsiefnum. Þetta er **vaxandi vörugæiri** sem krefst verulegrar íhlutunar til að tryggja samræmi og til að stjórna núverandi áhættu.
- **Fræðið neytendur** um áhættuna sem þessar vörur hafa í för með sér.

Fyrir staðlastofnanir

Íhugið að þróa staðal sérstaklega fyrir þennan vöruflokk, miðað við augljósar vinsældir þeirra og erfiðleika sem framleiðendur virðast eiga við að etja hvað varðar að búa til örugga og samhæfða vöru.

1. Yfirlit yfir starfsemina

1.1. Markaðseftirlitsyfirvöld sem taka þátt

Alls tóku fjögur MSA frá fjórum aðildarríkjum ESB þátt í óson lofthreinsitækjum og sóttthreinsunarefnum, Sértaekum aðgerðum sem tengjast tilteknum vörum (PSA).

Tafla 1 - Listi yfir MSA sem taka þátt

LAND	MSA
Lýðveldið Slóvakía	Slóvakísk viðskiptaskoðun
Slóvenía	Markaðseftirlit Lýðveldisins Slóveníu
Svíþjóð	Sænska rafmagnsöryggisráðið
Tékkland	Tékkneska viðskiptaefirlitsstofnunin

1.2. Umfang vöru og prófunarviðmið

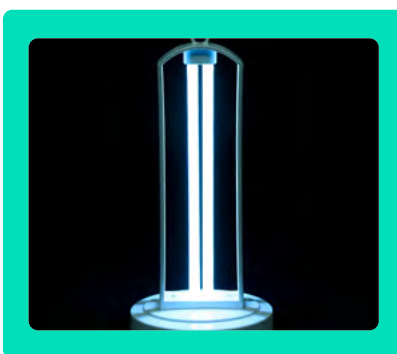
1.2.1. Umfang vöru

MSA-fyrirtækin samþykktu að takmarka umfang vörunnar við rafmagnsbúnað og búnað sem stendur á gólfi eða er

frístandandi. Rafhlöðuknúnar vörur og verslunarvörur eða innbyggðar vörur voru utan gildissviðs þessara aðgerða.

LOFTHREINSIR FYRIR ÓSON

ÚTFJÓLUBLÁR LAMPI

1.2.2. Prófunarviðmiðanir

Óson lofthreinsitækjum og sóttthreinsiefnum eru ekki stjórnad af vörusértækri löggjöf, annarri en lágsþennutillskipuninni (2014/35/ESB) (LVD). EN 60335-2-65 er hægt að nota til að meta rafmagnsöryggi lofthreinsitækja til heimilisnota og svipaðra nota, en engar sérstakar kröfur eru tiltækar til að meta losun ósons og öryggi útfjólubláa geislagjafa fyrir þessar tilteknu vörur. Því var á hliðstæðan hátt stuðst við viðeigandi samhæfða staðla¹.

Á grundvelli viðræðna við MSA og tæknisérfræðinginn var því samþykkt að prófunaráætlunin fæli í sér kröfur eftirfarandi staðla:

- **EN 60335-1:2012 Öryggi heimilistækja og svipaðra raftækja.** Þessi staðall kveður á um helstu kröfur fyrir öll heimilistæki sem ganga fyrir rafmagn og er notaður í tengslum við viðeigandi sérfræðistaðla, svo sem EN 60335-2-65 Sérstakar kröfur um lofthreinsitæki. Valin próf með viðeigandi ákvæðum voru framkvæmd til að greina helstu rafmagns- og vélræna áhættu sem sýnin hafa í för með sér.

- **EN 60335 Heimilistæki og svipuð raftæki – Hluti 2-109: Sérstakar kröfur varðandi hreinsitæki til vatnsmeðferðar með útfjólubláa geislun.** Einkum var ákvæði 32, Geislun, eiturhrif og svipuð hætta, notað til að meta hvort ósonið sem myndast fór yfir viðmiðunarmörkin sem sett eru fram í staðlinum.
- **EN 62471:2008 Ljósfræðilegt öryggi lampa og lampakerfa.** Rannsóknarstofan notaði þennan staðal sem viðmiðun fyrir öryggi útfjólubláa geislagjafans og þrátt fyrir að ekki væri fjallað um einstök ákvæði var boðið upp á álit á því hvort ljósaperukerfið sem um ræðir uppfyllti skilyrðin.

Auk prófana á rannsóknarstofu athuguðu MSA-skjölin einnig meðfylgjandi viðvaranir, merkingar og leiðbeiningar á sinni þjóðtungu eða tungumálum. Gátlisti með aðalkröfum var undirbúinn af tæknisérfræðingi sem ítarupplýsingar fyrir markaðseftirlitsyfirvöld.

¹ Eftirfarandi staðlar voru notaðir sem viðeigandi staðlar sem gilda um þennan vöruflokk: EN 60335-1:2012 Almennur staðall fyrir heimilistæki sem stjórnad er af rafmagn; EN 62471:2008 Ljósfræðilegt öryggi lampa og lampakerfa.

2. Sýnataka og prófun

2.1. Dreifing sýnatöku og sýnatökuleiðir

Úrtakið var framkvæmt á grundvelli forvals af hverju markaðs-eftirlitsyfirvaldi, í samræmi við sérkenni hvers markaðar. Alls voru 18 sýni tekin af MSAs bæði á netinu (15 sýni) og í verslunum (þrjú sýni). Eitt sýni var að lokum talið utan gildissviðs þar

sem það er eingöngu ætlað til nota í atvinnuskyni og það er ekki fánlegt á markaði fyrir neytendur². Þar að auki var eitt sýnishorn keypt á netinu af sænska MSA en kom aldrei í húsnæði MSA og því var það ekki prófað.

Tafla 2 - Fjöldi sýna sem tekin eru af MSA sem taka þátt

LAND	MSA	FJÖLDI SÝNA
Lýðveldið Slóvakía	Slóvakísk viðskiptaskoðun	4
Slóvenía	Markaðseftirlit Lýðveldisins Slóveníu	4
Svíþjóð	Sænska rafmagnsöryggisráðið	6
Tékkland	Tékkneska viðskiptaefirlitsstofnunin	4
SAMTALS		18

2.2. Prófunarferli

Prófunarstofa fyrir þessa starfsemi var valin með útboðsferli sem hleypt var af stökkunum í maí 2022. Útboðslýsingarnar voru sendar til 209 rannsóknarstofa í ESB/EES sem höfðu verið auðkenndar í kjölfar áætlunar verkefnishópsins um þátttöku í rannsóknarstofum. Hver rannsóknarstofa var beðin um að leggja fram tilboð ásamt þeim þáttum sem getið er um í útboðsgögnum, svo sem ítarlegum upplýsingum um verðlagningu og fylgiskjölum með vottunargögnum, viðeigandi reynslu sérfræðinga og prófunarskýrslum. Fjórar rannsóknarstofur skiluðu inn tilboði innan tiltekins tímaramma og var þeim öllum boðið í viðtal til að ræða tilboð sitt frekar. Á millfundinum var

markaðseftirlitsyfirvöldum (MSA) kynntar samanburðargreiningar á tæknilegum gæðum og fjárhagslegum þáttum tilboða frá rannsóknarstofunum. MSA völdu rannsóknarstofuna sem hlaut hæsta stigafjöldann með tilliti til tæknilegra gæða.

Eftir val á rannsóknarstofu fengu MSA þrjú mánuði til að safna sýnum og senda þau á rannsóknarstofuna. Engar tafir urðu á prófunarferlinu og því lauk 24. janúar 2023. Fundur rannsóknarstofunnar fór fram 7.–8. febrúar 2023.

Mynd 1 Tímalína sýnatöku- og prófunarferlis

² Varan var talin utan gildissviðs og niðurstöður prófananna eru ekki innifaldar í tölum þessarar skýrslu.

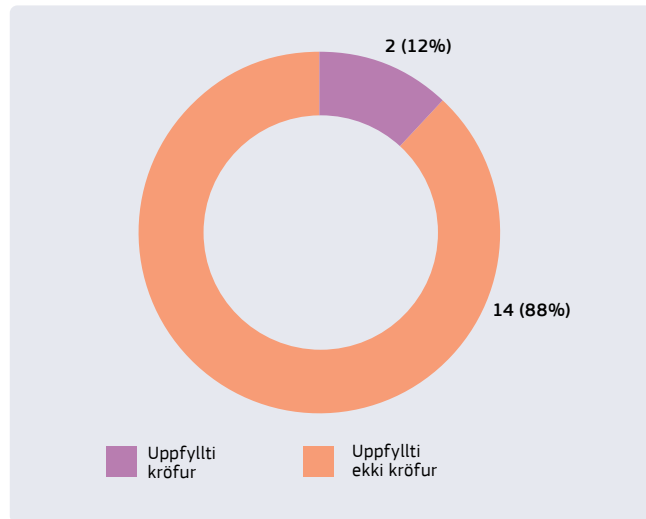
3. Niðurstöður

3.1. Yfirlit yfir niðurstöður prófana og helstu niðurstöður

Alls uppfylltu 14 af 16 prófuðum sýnum ekki a.m.k. eina af þeim kröfum sem lýst er í prófunaráætluninni, eins og sýnt er á mynd 2 hér að neðan.

MSA framkvæmdi eftirlit með viðvörðunum, merkingum og leiðbeiningum á sinni þjóðtungu. Af 16 sýnum uppfylltu 10 ekki kröfurnar. Algengustu vandamálin varðandi vanefndir voru: viðvaranir og merkingar sem vantaði vöruupplýsingar eru ekki á opinberu tungumáli; ófullnægjandi leiðbeiningar fyrir tæki sem innihalda UV-C losendur.

Mynd 2 Heildarniðurstöður úr prófunum (að undanskildum viðvörðunum, merkingum og leiðbeiningum) (N=16)

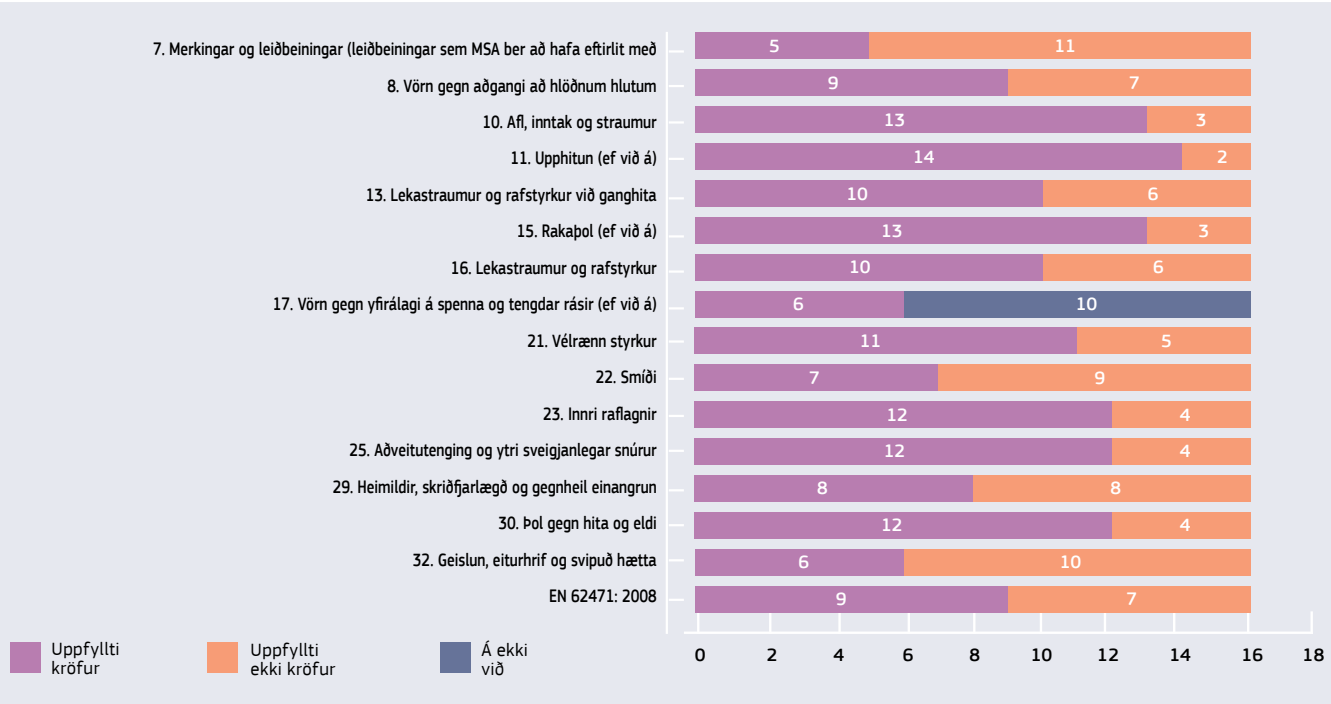

3.2. Niðurstöður fyrir hvert ákvæði

Þegar litið er á niðurstöður samkvæmt EN 60335-1:2012, ákvæði sem framleiddu sérstaklega mikinn fjölda sýna sem uppfylltu ekki kröfurnar voru m.a. ákvæði 7 (merking), ákvæði 8 (vernd gegn aðgangi spennuhafa hluta), ákvæði 22

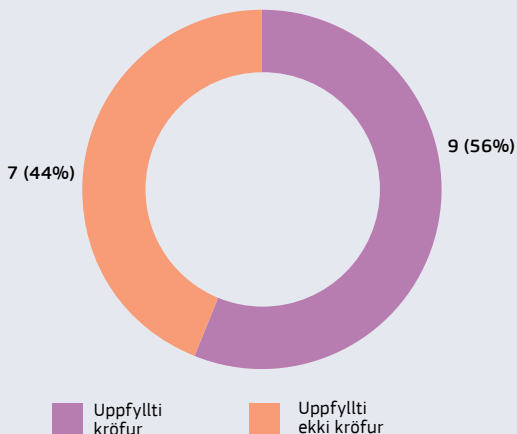
(byggingarstarfsemi) og ákvæði 29 (heimildir, skriðfjarlægð og traust einangrun). Á mynd 3 er að finna ítarlegra yfirlit yfir niðurstöður prófana fyrir hvert ákvæði.

Mynd 3 - Niðurstöður prófana samkvæmt ákvæði – EN 60335-1:2012 (N=16)

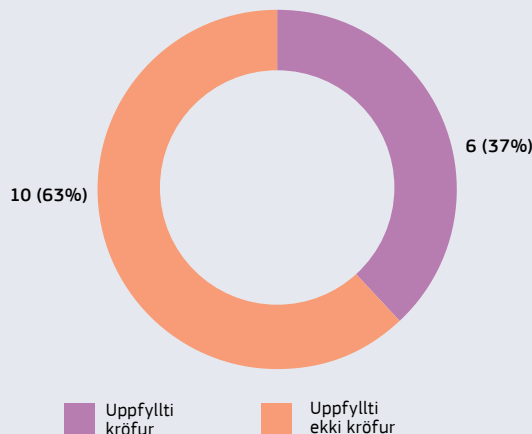
Þegar prófað var samkvæmt EN 62471:2008 Ljósliðfræðilegt öryggi lampa og lampakerfa, uppfylltu sjö af 16 sýnum ekki kröfurnar (sjá mynd 4).

Mynd 4 - Niðurstöður – EN 62471:2008 (N=16)

Þegar prófað var samkvæmt EN 60335-2-109:2010, ákvæði 32 Geislun, eiturhrif og svipaðar hættur, uppfylltu 11 af 16 sýnum ekki kröfurnar (sjá mynd 5).

Mynd 5 - Niðurstöður, EN 60335-2-109:2010 – Ákvæði 32 Geislun, eiturhrif og svipuð hætta (N=16)

3.3. Niðurstöður um prófunarniðurstöður

14 af 16 sýnum uppfylltu ekki kröfurnar sem lýst er í prófunaráætluninni að teknu tilliti til prófana sem framkvæmdar voru á rannsóknarstofunni og eftirlits MSA með viðvörðunum, merkingum og leiðbeiningum. Sum sýnishorn uppfylltu ekki tiltekna tæknilegar kröfur sem tengjast tilteknu hlutverki og tilgangi vörunnar, fyrir hverja ekki eru til neinir viðeigandi tæknistaðlar sem gilda og fyrir hverja öðrum stöðlum var beitt á hliðstæðan hátt. Hins vegar var töluverður fjöldi sýna sem uppfyllti ekki kröfur um rafmagnsöryggi og er áhættusnið þess vel þekkt hvað varðar allar rafmagnsvörur.

Óson lofthreinsitæki og sóttþreinsiefni eru tiltölulega ný vörutegund og niðurstöður prófana benda til þess að framleiðendur standi frammi fyrir áskorunum við að uppfylla viðeigandi heilbrigðis- og öryggiskröfur og staðla. Þetta kann að vera vegna vanþroska markaðarins eða skorts á vörustöðlum sem skipta máli beint, þó að jafnvel grunnkröfur um rafmagnsöryggi, sem byggjast á viðurkenndum verkfræðilegum meginreglum, hafi stundum ekki verið virtar.

Nokkrar af helstu niðurstöðum sem komu fram við virkna eru eftirfarandi:

- Hættulegar eru prófuðu vörurum sem geta skapað umtalsverða áhættu fyrir notendur, annað hvort að því er varðar meginreglurnar um grunnrafmagnsöryggi eða sérstakt hlutverk vörunnar.
- Hönnuðir og framleiðendur eiga í erfiðleikum með að draga úr sérstökum hættum sem stafa af nýjum vörum, einkum þegar engir staðlar eru tiltækir til að magngreina þær. Svo virðist sem margir aðilar á nýmarkaði lofthreinsitækja hafi ekki fjallað á fullnægjandi hátt um öryggiskröfur LVD³ sem ávallt ætti að uppfylla.
- Engin sértæk krafa er um fullnægjandi mat á gagni þessara vara sem þýðir að vara getur verið örugg með tilliti til losunar en uppfyllir í raun ekki fyrirhugaðan tilgang sinn (að hreinsa loftið).

Helstu áhættur

Helstu tegundir áhættuþátta sem greindar eru í prófunum eru eftirfarandi:

- **Raflost og eldur**, fyrir sýnin sem uppfylltu ekki rafmagnskröfur.
- **Útsetning fyrir útfjólublárra geislun**. Þetta getur valdið alvarlegum áverkum á augum og húð þegar snertingin er nógu löng.
- **Útsetning fyrir ósoni**. Þessi lofttegund, sem kemur fyrir frá náttúrunnar hendi, er oxandi og getur, ef hún kemur fram í styrk yfir tilgreindum mörkum, verið skaðleg öndunarfærum fyrir alla neytendur, en einkum þá sem eru með tiltekna veikleika (t.d. einstaklinga sem þjást af astma).
- **Fyrirsjáanleg misnotkun**. Eðlislæg áhætta fylgir þessum vörum. Hættur eru ekki alltaf augljósar fyrir notandann og ekki heldur öruggir notkunarhættir. Þess vegna skipta **leiðbeiningar og viðvaranir** sköpum við áhættustjórnun.

Til dæmis, ef ekki kemur skýrt fram í leiðbeiningunum að notandinn skuli yfirgefa herbergið á meðan kveikt er á lofthreinsitækinu fyrir óson, gæti notandinn verið í herberginu og orðið fyrir ósonmagni yfir viðmiðunarmörkum. Enn fremur geta vörur verið með varahlutir sem hægt er að skipta um á áætluðum endingartíma vörunnar. Ef ekki er um nákvæmlega sömu hönnun og forskrift að ræða og á upprunalega hlutanum geta þau haft áhrif á áhættuna sem fylgir vörunni þar sem ekki er víst að um sömu vöru sé að ræða og var upphaflega hönnuð og framleidd.

³ EUR-Lex - 32014L0035 - EN - EUR-Lex (europa.eu)

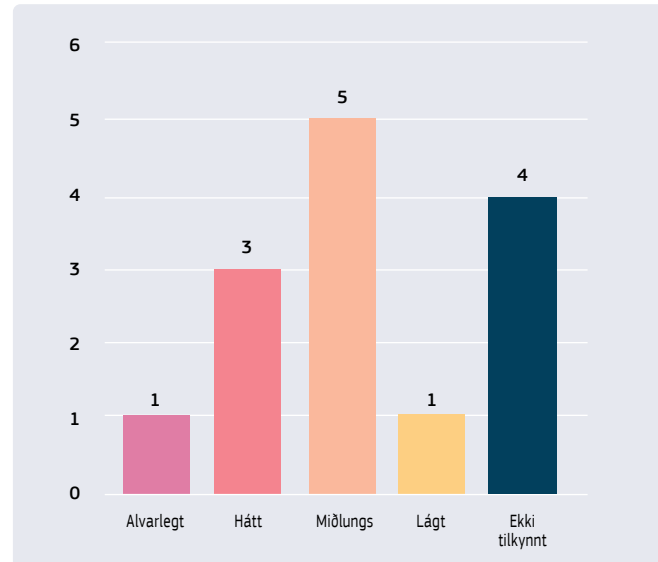
4. Áhættumat og ráðstafanir

4.1. Niðurstöður áhættumats

Öll tæki sem eru beintengd við rafmagnið þurfa að vera í samræmi við LVD. Þegar metið er hvort hætta stafi af vöru skal virða meginreglurnar sem mælt er fyrir um í RAPEX-leiðbeiningunum⁴. Í þessum leiðbeiningunum er sett fram áhættumatsaðferð sem aðildarríki geta notað til að meta áhættustigið sem heilbrigði og öryggi neytenda stafar af neysluvörum og til að ákvarða hvort nauðsynlegt sé að tilkynna um öryggishlið. Sérstakt verkfæri fyrir leiðbeiningar um áhættumat⁵, eða RAG-verkfæri, til að framkvæma áhættumat (sem tekur tillit til meginreglnanna sem kveðið er á um í RAPEX-leiðbeiningunum) er aðgengilegt á vefsíðu Rapex-tilkynningakerfisins og í RAPEX-forritinu.

Á mynd 6 sjást áhættustig (byggt á áhættumötum sem markaðseftirlitsyfirlönd sáu um) þeirra úrtaka sem uppfylltu ekki kröfur.

Mynd 6 Yfirlit yfir áhættustig sýna sem ekki uppfylltu kröfurnar (N=14)

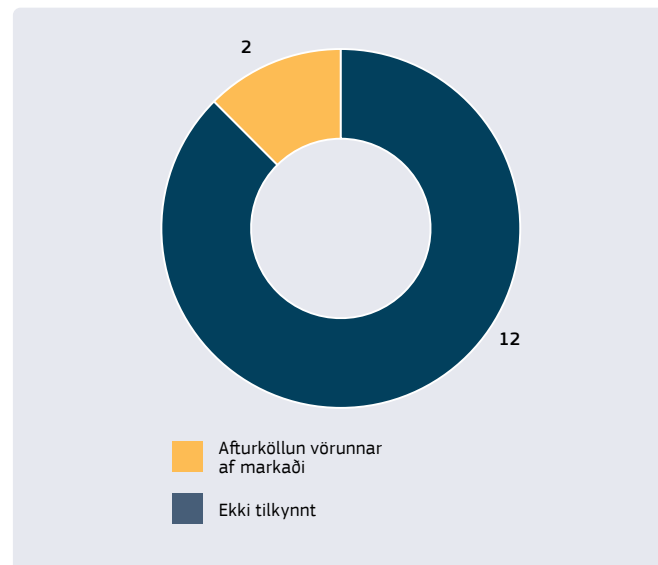
4.2. Ráðstafanir til úrbóta

Á grundvelli niðurstaðna úr prófunum og áhættumati sem framkvæmt var ákveða aðildarríki hvaða ráðstafanir til úrbóta þarf að gera varðandi vörur sem eru ekki í samræmi við löggjöf ESB og/eða gildandi staðla, sem eru þróaðir til að aðstoða við hönnun á vörum sem uppfylla kröfur sem eru öruggar og í samræmi við kröfur. Mynd 7 sýnir ráðstafanir til úrbóta sem gripið var til í tengslum við vörurnar sem uppfylltu ekki kröfurnar.

Enn fremur, þegar alvarleg áhætta greinist, bera MSA lagalega skyld til að leggja fram tilkynningu í öryggisgátt (skv. gr. 12.1 í almennri tilskipun um vöruöryggi (2001/95/ESB))⁶. Í RAPEX-leiðbeiningunum⁷ er einnig mælt með því að senda inn tilkynningar um ráðstafanir sem gripið hefur verið til gegn vörum sem valda minna en alvarlegri áhættu.

Í kjölfar aðgerða sem hrundið var af stað með sameiginlegu prófunarherferðinni (fram til 14. apríl 2023) voru tvær vörur teknar af markaði. Enn er beðið eftir ráðstöfunum vegna annarra vara sem ekki uppfylltu kröfurnar.

Mynd 7 - Ráðstafanir sem eru gerðar vegna sýna sem uppfylla ekki kröfurnar (N=14)

⁴ Commission Implementing Decision (EU) 2019/417 of 8 November... - EUR-Lex (europa.eu)

⁵ RAG ECL V10 (europa.eu)

⁶ Reglugerðin (ESB) 2023/988 um öryggi vöru var birt í Stjórnartíðindum 23. maí 2023:

EUR-Lex - 32023R0988 - EN - EUR-Lex (europa.eu). Hún öðlast gildi 12. júní 2023 og kemur til framkvæmda 13. desember 2024.

⁷ EUR-Lex - 4390682 - EN - EUR-Lex (europa.eu)

5. Niðurstöður og tilmæli

5.1. Niðurstöður

Lofthreinsitæki og sótthreinsiefni fyrir óson eru tiltölulega ný vörutegund og þau lúta ekki annarri löggjöf um tiltekna vöru en LVD. Þó að til sé staðall (EN 60335-2-65) sem hægt er að nota til að meta rafmagnsöryggi lofthreinsitækja til heimilisnota og svipaðra nota, þá eru engar sértækar kröfur tiltækar til að meta losun ósons eða öryggi útfjólublárra geislagjafa fyrir þessar tilteknu vörur. Því var á hliðstæðan hátt stuðst við viðeigandi, tiltæka samhæfða staðla.

Virknin sýndi ógnvekjandi niðurstöður þar sem 14 af 16 sýnum uppfylltu ekki kröfurnar sem lýst er í prófunaráætluninni. Þessi þáttur gefur til kynna að erfitt sé fyrir rekstraraðila að draga úr sértækum hættum vegna nýrra vara þar eð engir staðlar

eru til um magnákvörðun og þeir geta einungis notað staðla á hliðstæðan hátt.

Helstu greindu áhættuþættirnir eru: raflost; eldur; útsetning fyrir útfjólublárrí geislun sem er yfir mörkunum sem geta valdið áverkum á augum og húð, váhrif af völdum ósons yfir viðmiðunarmörkunum sem geta skaðað öndunarfæri, hættur í tengslum við rangnotkun vara vegna ófullnægjandi, rangra eða týndra viðvarana, merkinga og leiðbeininga.

Í kjölfar aðgerða sem hrundið var af stað með sameiginlegu prófunarherferðinni (fram til 14. apríl 2023) voru tvær vörur teknar af markaði. Enn er beðið eftir ráðstöfunum vegna annarra vara sem ekki uppfylltu kröfurnar.

5.2. Tilmæli til hagsmunaaðila

Ráðleggingarnar hér á eftir byggjast á útkomu prófanna og samræðum markaðseftirlitsyfirvaldanna sem áttu sér stað meðan á verkefninu stóð.

Fyrir neytendur

Gæta skal varúðar við kaup á óson lofthreinsitækjum og sótthreinsiefnum þar sem **almenn rafmagnsáætta** sem og **sérstök hættu** er fyrir hendi í öllum vörum sem sýni eru tekin úr og prófuð.

Nota skal vörurnar á viðeigandi hátt og **fylgja vandlega leiðbeiningum** um tíma og notkunarmáta og veita viðvörnum sem settar eru á tækin athygli. Nota skal aðeins varahluti sem framleiðandi hefur viðurkennt.

Þetta er ný vörutegund og vandamál gætu komið upp á öllum markaðnum (allt frá virtum vörumerkjum til framleiðenda án nafna).

Farið varlega þegar ósonframleiðslutæki eru notuð. Óson er mjög ætandi og illa hönnuð tæki sem framleiða mikið magn af þessu efni geta skert rafmagnsöryggi.

Fyrir rekstraraðila

Þegar þú hannar slíkar vörur skaltu ganga úr skugga um að meðal annars eftirfarandi kröfur séu uppfylltar:

- Útfjólublá geislun kemst ekki í beina snertingu við augu eða húð;
- ekki sé hægt að fjarlægja síu vörunnar án þess að nota verkfæri og ekki sé hægt að nota vöruna án síu,
- varan framleiði ekki ósonmagn sem er hættulegt notandanum.

Þrátt fyrir að ekki sé hægt að beita sérstökum **vörusértækum staðli** á hönnunarstigi eru **grundvallarreglur hönnunar fyrir öryggi rafmagnsvara** vel þekktar og þeim verður að fylgja.

Til eru viðeigandi staðlar sem hægt er að nota til að meta hönnunina sem tengist vörusértækum eiginleikum og þá ætti að nota til að tryggja að vörur séu „öruggar“ samkvæmt LVD og skapi ekki hættu á meiðslum fyrir notendur og aðra.

Miðla um **nothæfi vörunnar** og veita **upplýsingar um hvernig og hvar á að nota hana**.

Fyrir opinber yfirvöld

Haldið áfram að beina markaðseftirliti að óson lofthreinsitækjum og sótthreinsiefnum. Þetta er vaxandi vörugeiri sem krefst umtalsverðrar íhlutunar til að tryggja samræmi og til að stjórna núverandi áhættu. Fræðið neytendur um áhættuna sem þessar vörur hafa í för með sér.

Fyrir stöðlunaryfirvöld

Íhugið að **þróa staðal sérstaklega fyrir þennan vöruflokk**, miðað við augljósar vinsældir og erfiðleika sem framleiðendur virðast eiga við að etja hvað varðar að búa til örugga og samhæfða vöru.

Íhugið að þróa **kröfur til að meta virkni** þessara vara á fullnægjandi hátt.

1. Hvað er CASP?

Samræmd starfsemi um öryggi vöru (CASP) gerir markaðseftirlitsyfirvöldum frá löndum Evrópusambandsins / Evrópska efnahagssvæðisins kleift að vinna saman og efla öryggi vara sem settar eru á innri markaðinn.

CASP 2022 felur í sér sex Sérstækar aðgerðir sem tengjast tilteknum vörum og fjórar Hliðstæðar aðgerðir.

Sérstækar aðgerðir sem tengjast tilteknum vörum prófar mismunandi vörutegundir sem geta skapað áhættu fyrir neytendur. Viðkomandi markaðseftirlitsyfirvöld velja og safna vörunum og eru þær skoðaðar samkvæmt almennt samþykktri prófunaráætlun.

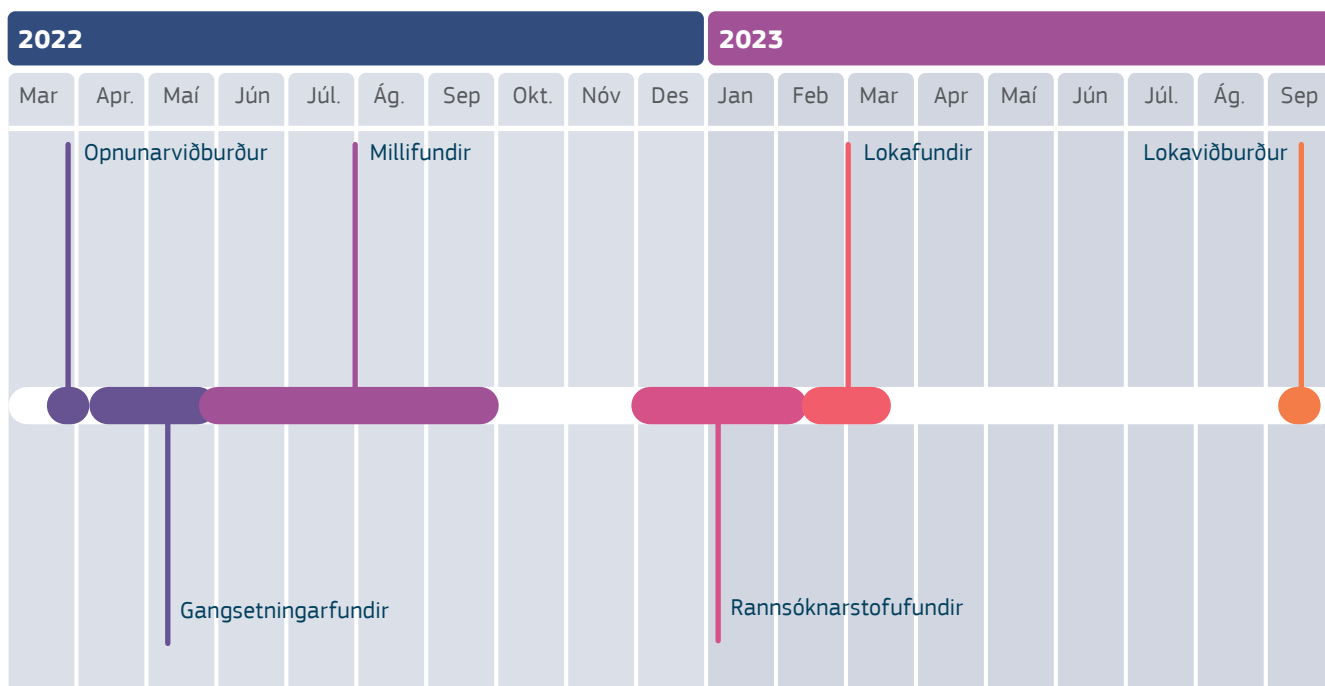
Hliðstæðar aðgerðir skapa vettvang fyrir markaðseftirlitsyfirvöld til að skiptast á hugmyndum og bestu starfsvenjum. Sameiginlegar nálganir, ferli og verkfæri til markaðseftirlits eru þróaðar undir leiðsögn tæknisérfræðings.

Hlutverk og ábyrgð

2. Vinnuáætlun fyrir Sértaekar aðgerðir sem tengjast tilteknum vörum

Stöðug innri samskipti í gegnum Wiki Confluence-vettvanginn

UPPHAF	SÝNATAKA OG PRÓFUN	SKÝRSLUGJÖF	YTRI SAMSKIPTI
Gagnarannsókn	Útboðsferli rannsóknarstofa	Áhættumat	Þróun verkfærakistu fyrir samskipti
Umfangsviðtöl	Verktakar og val á rannsóknarstofu	Samræming ráðstafana sem markaðseftirlitsyfirvöld samþykktu	Þróun samskiptaskilaboða
Drög að prófunar- og sýnatökuáætlun	Sýnataka og flutningur	Drög að lokaskýrslum	Gangsetning miðlunarherferðar
Kortlagning rannsóknarstofu	Prófunarferli og prófunarskýrslur	Förgun eða endursending á sýnum til markaðseftirlitsyfirvalda	Mat á áhrifum

3. Sértaekar aðgerðir sem tengjast tilteknum vörum Verkfæri & ferlar

0

Ferli fyrir CASP

Dómsmála- og neytendaskrifstofa framkvæmdastjórnarinnar (DG JUST) hélt fund til að velja vöruflokka. Markaðseftirlitsyfirvöldin sem tóku þátt í rannsókninni völdu vöruflokkana sex í CASP 2022 í samráði sem skipulagt var af Dómsmála- og neytendaskrifstofu framkvæmdaráðsins.

1

Fullgilding prófunar- og sýnatökuáætlana

Tæknisérfræðingarnir leggja drög að áætlunum á grundvelli endurgjafar markaðseftirlitsyfirvalda og fyrirbyggjandi fjárhagsáætlunar. Drögin eru kynnt á gangsetningarfundinum, síðan eru þau fínstillt og staðfest af markaðseftirlitsyfirvöldum í gegnum Wiki.

2

Val á rannsóknarstofu

Starfsfólk verktakans skráir rannsóknarstofur og hefur samband við þær til að safna upplýsingum um verð og aðrar upplýsingar. Útboðsferlið fer af stað eftir gangsetningarfundinn og eru tilboðin metin. Á millifundum ákveða markaðseftirlitsyfirvöldin sem taka þátt hvaða rannsóknarstofu þau velja.

3

Söfnun og flutningur sýna

Markaðseftirlitsyfirvöld safna viðeigandi sýnishornum frá sínum mörkuðum og skrá þau í kóðunarskrá. Eftir að hafa framkvæmt forathuganir senda markaðseftirlitsyfirvöld sýnin til rannsóknarstofunnar.

4

Prófun og afhending prófunarskýrsla

Rannsóknarstofan prófar vörurnar samkvæmt samþykktri prófunaráætlun og hleður prófunarskýrslum upp á Wiki. Markaðseftirlitsyfirvöld biðja um skýringar ef nauðsyn krefur og samþykkja skýrslurnar.

5

Áhættumat

Tæknisérfræðingurinn og markaðseftirlitsyfirvöld þróa sviðsmyndir sem byggjast á völdum sýnum meðan á fundi rannsóknarstofunnar stendur og greina áhættuna. Markaðseftirlitsyfirvöld framkvæma áhættumat á öllum sýnum sem uppfylla ekki lagalegar kröfur.

6

Hladdu upp sviðsmyndum í Verkfæri fyrir leiðbeiningar um áhættumat

Sviðsmyndum sem þróaðar voru á meðan verkefninu stóð er hlaðið upp í Verkfæri fyrir leiðbeiningar um áhættumat.

7

Ráðstafanir sem markaðseftirlitsyfirvöld hafa samþykkt

Markaðseftirlitsyfirvöld grípa til viðeigandi ráðstafana varðandi viðkomandi vörur og tilkynna þær í öryggisgáttinni.

8

Ytri samskipti

Aðgerðir ytri samskipta hefjast á lokaviðburðinum. Þessu verður fylgt eftir með 2-3 vikna samevrópskri samskiptaherferð.

Verkfæri

Hljóð- og myndklippur ætlaðar neytendum og áhorfendum eru framleiddar fyrir hverja sértaeka aðgerð og CASP 2022-verkefnið í heild.

Upplýsingamyndir, sem beint er til rekstraraðila, eru þróaðar fyrir CASP 2022-verkefnið fyrir hverja sértaeka aðgerð.

Lokaskýrslur eru gerðar fyrir hverja aðgerð og fyrir CASP 2022-verkefnið. Þær eru þýddar yfir á öll opinber tungumál ESB, en einnig yfir á norsku og íslensku.

Rásir

Efni er miðlað með

- [Vefsíðu EC CASP](#)
- Innlendum samskiptaleiðum markaðseftirlitsyfirvalda
- Viðeigandi fjölmiðlum og aðrir hagsmunaaðilum

FRAMKVÆMDASTJÓRN EVRÓPUSAMBANDSINS

Directorate-General for Justice and Consumers

Directorate Consumers

Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System

Email: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins ber ekki ábyrgð á neinum afleiðingum sem stafa af endurnotkun þessarar útgáfu.

© Evrópusambandið, 2023

Endurnotkunarstefna skjala framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins er framkvæmd á grundvelli ákvörðunar framkvæmdastjórnarinnar 2011/833/ESB frá 12. desember 2011 um endurnotkun skjala framkvæmdastjórnarinnar (Stjt. ESB L 330, 14.12.2011, bls. 39).

Endurnotkun þessa skjals er heimil, nema annað sé tekið fram, samkvæmt Creative Commons Attribution 4.0 (CC-BY 4.0) notendaleyfi (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Það þýðir að endurnotkun er leyfð að því gefnu að uppruna sé getið og allar breytingar tilgreindar.

Fyrir notkun eða afritun efnispáttá sem ekki eru í eigu Evrópusambandsins gæti þurft að leita leyfis hjá viðkomandi réttihöfum.

Upplýsingar um Evrópusambandið á öllum opinberum tungumálum ESB er að finna á Evrópuvefnum:

https://europa.eu/european-union/index_en

Publications Office
of the European Union

Lúxemborg Útgáfuskrifstofa Evrópusambandsins, 2023

PDF ISBN 978-92-68-03628-0 doi:10.2838/90389 DS-03-23-173-IS-N